

Datum
2019-02-14

Diarie nr
5.0-1901-0086

Ert datum
2019-01-21

Er beteckning
M2019/00116/KI

Vår referens
Kerstin Konitzer

Miljödepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

YTTRANDE

Meddelande från kommissionen En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens meddelande *En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi (COM (2018) 773)*. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på de alternativa scenarier och de bakomliggande analyserna som kommissionens meddelande grundas på. SGI lämnar generella synpunkter på kommissionens meddelande som berör SGI:s verksamhetsområden.

SGI är en förvaltningsmyndighet och ett forskningsinstitut med övergripande ansvar för geotekniska och miljögeotekniska frågor. Myndigheten ska vara pådrivande i frågor som syftar till en säker, ekonomisk och miljöanpassad samhällsutveckling inom det geotekniska området. SGI ska bidra till en effektivare plan- och byggprocess samt minska risken för ras, skred och stranderosion.

SGI:s verksamhetsområden innefattar bland annat fysisk planering och klimatanpassning, grundläggning och förstärkning, samt föroreningsutbredning i jord, berg och vatten. Särskilda myndighetsuppgifter gäller för geotekniska säkerhetsfrågor som rör ras, skred och stranderosion, och myndigheten har också ansvar för forskning och kunskapsutveckling inom sanering av förorenade områden.

SGI arbetar bland annat med expertstöd, utbildning och kunskapsförmedling till kommuner samt nationella och regionala myndigheter. SGI utför även skred- och erosionsriskkartering, metodutveckling samt förmedlar erhållna resultat inom ramen för anslag 1:10 Klimatanpassning.

Synpunkter

Den europeiska framtidsvisionen viktig för övergången till klimatneutralitet

Europeiska kommissionens antog i november 2018 en strategisk långsiktig vision för en modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi till 2050 – En ren jord åt alla. SGI välkomnar en ambitiös strategi för den nödvändiga ekonomiska omställningen och de genomgripande samhällsförändringar som krävs för att forma en koldioxidsnål klimattålig utveckling enligt Parisavtalet.

I likhet med Europeiska kommissionen, anser SGI det viktigt att visa på möjligheten och fördelarna med ett klimatneutralt Europa vid 2050. Europeiska kommissionens belyser att det är realistiskt att genom kombinerade insatser inom sju strategiska områden uppnå en klimatneutral och konkurrenskraftig ekonomi i Europa. SGI bedömer att det är nödvändigt med en gemensam EU-vision som visar utvecklingsriktningen och vilka gemensamma åtgärder som krävs för en kostnadseffektiv omställning.

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Phone: +46 13-20 18 00
Fax: +46 13-20 19 14
E-post: sgi@swedgeo.se

Bankgiro: 5211-0053
Plusgiro: 18 30 64-5
Org.nr: 20 21 00-0712

Nettonollutsläpp av växthusgaser och strategiska prioriteringar

För att övergå till en ekonomi med nettonollutsläpp av växthusgaser krävs att långsiktig planering görs i god tid och att kunskapen utvecklas i hela samhället om hur det är möjligt att förändra ekonomin på ett positivt sätt. Det är bra att Europeiska kommissionen belyser att olika teknikscenarier ("no-regrets-alternativ") inte räcker för att uppnå en ekonomi med nettonollutsläpp av växthusgaser till 2050 men att samordnade åtgärder inom strategiska områden gör det möjligt. SGI ser möjligheter att inom sin verksamhet aktivt bidra till en effektiv omställning inom flera av de strategiska områdena, till exempel mer energieffektiv masshantering vid byggnation samt anläggning men också genom utveckling och kunskapspridning om hållbara byggnadsmaterial samt digitala underlag för hållbar markanvändning.

SGI ser en stor utmaning i fortsatt användning av befintlig infrastruktur och successiv modifiering samt ersättning av klimatneutrala motsvarigheter av infrastrukturen som är i linje med målet om utfasning av fossila bränslen. En gemensam strategi och gemensamma prioriteringar som visar för beslutsfattare och allmänhet att en växthusgasneutral ekonomi kan bli verklighet är därför viktig för att i tid planera för en effektiv omställning och möjliggöra en hållbar modernisering av Europas infrastruktur.

En europeisk ram för investering i ett hållbart samhälle angeläget

SGI anser i likhet med Europeiska kommissionen att en tidplan och en ram som ger de nödvändiga förutsättningarna för att stimulera utvecklingen till en klimatneutral ekonomi är av största vikt. Omställningen kommer i hög grad bero på hur snabbt och i vilken skala medborgare ges möjlighet att aktivt använda koldioxidsnål teknik. SGI ser därför mycket positivt på Europeiska kommissionens förslag om att budgetmedel för klimatrelaterade utgifter ska öka till minst 25 % i nästa fleråriga budgetram. SGI har också förhoppningar att handlingsplanen för hållbar finansiering kommer ge positiva effekter på att koppla ihop finansmarknaden med EU:s agenda för hållbar utveckling.

För att lyckas med omställningen vill SGI poängtera betydelsen av en sammanhängande strategisk forsknings-, innovations- och investeringsplan för klimatneutrala lösningar. Det är centralt att nya lösningar blir ekonomiskt bärkraftiga och kan börja användas senast 2050. Att klimatfrågan står i centrum i EU:s program för forskning och innovation, med ett förslag att 35 % av budgeten ska investeras i att uppnå klimatmålen genom utveckling av kostnadseffektiva lösningar för nollutsläpp, anser SGI därför vara nödvändigt för en lyckad omställning.

Hantera sårbarheter och klimatanpassning nödvändig del i omställningen

Samhällsplanering och samhällsbyggande står inför stora utmaningar med anledning av klimatförändringens effekter och konsekvenser även om ett klimatneutralt Europa uppnås vid 2050. Avvägningar mellan att minska utsläpp och att klimatanpassa måste undvikas i städer och vid anläggning av infrastruktur. Att kostnaderna för att bemöta klimatförändringens effekter och konsekvenser är stora redan idag och sannolikt kommer att öka framgår i bakgrundsanalysen. Det strategiska området för att ta till vara bioekonomins fördelar belyser på ett bra sätt behovet av att även stärka förmågan till klimatanpassning men det framgår inte tydligt för de övriga strategiska områdena i Europeiska kommissionens meddelande. SGI:s förhoppning är att behovet av klimatanpassning tydligt integreras i det fortsatta arbetet med omställning till en modern och klimatneutral ekonomi. Ett modernt samhälle måste vara tillräckligt robust för ett klimat i förändring med allt mer extrema väderförhållanden.

SGI ser fram emot att bidra till arbetet enligt Europeiska kommissionens långsiktiga vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi.

Datum
2019-02-14

Diarie nr
5.0-1901-0086

Beslut

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektör Åsa-Britt Karlsson efter föredragning av klimatstrateg Kerstin Konitzer som också handlagt ärendet.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Åsa-Britt Karlsson

Kerstin Konitzer